

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.164/2025/18.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2025. szeptember 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A különös kegyetlenséggel, több ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. január 27. napján kihirdetett 5.B.30/2024/49. számú ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A vádlott tényleges tartózkodási helye: Közép-Dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet Székesfehérvári Objektum.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki (különös kegyetlenséggel, több ember sérelmére elkövetett) emberölés büntettének kísérletében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) és f) pont], ezért 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban állapította meg, kimondva, hogy a vádlott nem bocsátható feltételes szabadságra. A büntetésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a bűnjelként lefoglalt adathordozóról (a lefoglalás megszüntetése mellett az iratok közötti kezelés) és kötelezte a vádlottat a felmerült 866 043 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[3] Az ügyészség a nyilatkozattételre fenntartott három munkanapi határidőn belül a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében terjesztett elő jogorvoslatot (51. számú elsőfokú irat). Indokai szerint az elsőfokú bíróság az enyhítő tényezőknek eltúlzottan nagy nyomatékot tulajdonított, amikor a szabadságvesztés mértékét a törvényi minimumot el nem érő módon határozta meg, a kiemelt tárgyi súlyú, kétszeresen minősülő, részben közeli hozzátartozó sérelmére bódult állapotban véghez vitt bűnelkövetés esetén az enyhítő rendelkezés alkalmazására nem kerülhetett volna sor. Mindez azt eredményezte, hogy a törvényszék túl enyhe büntetést szabott ki, melynek a büntetési tételkeret alsó határát meghaladó súlyosítása indokolt (Borsod-Abaúj Zemplén Vármegyei Főügyészség B.1085/2023/111.).

[4] Másfelől az ítélettel szemben a kihirdetéskor a vádlott indokai nélkül, védő a cselekmény eltérő minősítése, valamint a joghátrány enyhítése céljából élt perorvoslattal (49. sorszámú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal 7-8. bekezdés). Jogorvoslatát a vádlott az ítéltábla előtt részletezte, melyben a cselekmény előzményeként a hozzátartozóival elmérgesedett viszony okaira tért ki, azt élettársának előtte eltitkolt prostitúciós foglalkozására, és arra vezette vissza, hogy tiltott tudatmódosító szerekhez fordult, olyan kifogásolható életmódot kezdett folytatni, melyet családtagjai helytelenítettek és meg akarták szakítani vele a kapcsolatot. Elkecseregésében az ingatlan felgyújtását helyezte kilátásba, valamint öngyilkosságot kísérelt meg. Sérelmezte őrizetbe vételének körülményeit és a nyomozó hatóság eljárását is, álláspontja szerint a nyomozók nem mindenben a törvénynek megfelelően vezették a kihallgatásokat, segítséget adva a vallomások megfogalmazásához, tanú4 a kihallgatása során pedig úgy hagyhatta el a helyiséget, hogy azt nem is dokumentálták, melyet aggályosnak talált. A tűzvédelmi szakértői megállapítások közül azt hangsúlyozta, hogy az általa okozott csekély tűz nem veszélyeztette sem a ház épségét vagy a bent tartózkodókat, sem a környező lakóingatlanokat (14., 15., 17. számú másodfokú utóiratok).

[5] A vádlott a másodfokú eljárásra új védőt hatalmazott meg védelmének ellátására, aki 2025. augusztus 6.napján kelt fellebbezés indokolásában már elsődlegesen eltérő tényállás megállapítása mellett a vádlott felmentésére, másodsorban teljes megalapozatlanságra hivatkozással az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. A jogorvoslat irányai kapcsán mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a megállapított ítéleti tényállás ellentétes a bizonyítást érintő iratok tartalmával, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett és indokolási kötelezettségének sem tett eleget teljes mértékben. E megalapozatlanság indokolt kiküszöbölése pedig a tényállás oly mértékű módosítását jelenti, ami a vádlott szükségszerű felmentéséhez kell vezessen, különösen azért, mert az elsőfokú bíróság nem vizsgálta kellő részletességgel azt sem, hogy a cselekmény során mire terjedhetett ki a vádlott tudattartalma. A vádlottnak nem volt ölési szándéka, tudata nem fogta át, hogy a célba vett ingatlanban személyek tartózkodnak. Hiányos a bizonyítékok összevetése is, a vallomások tartalmából egyes részleteket ragadott ki a törvényszék, mely értékelő tevékenységét egyoldalúvá tette. Ezzel szemben a megalapozatlanság miatt szükségszerűen felmerülő eltérő bizonyíték-értékelés alapján csakis arra vonható

következtetés, hogy a vádlott a perbeli ingatlannál kifejtett magatartásával nem merítette ki az emberölés valamennyi tényállási elemét, a helyszínt is csupán akkor hagyta el, miután meggyőződött arról, hogy a házból kirohanó fia megkezdte az oltást, ekként cselekménye legfeljebb a közveszély okozása alapesetének kimerítésére lehet alkalmas. Kitért továbbá arra, hogy álláspontja szerint a nyomozó hatóság megsértette a védőhöz való joggal kapcsolatos eljárási szabályokat, mert a terheltet őrizetbe vételét követően – 2023. július 5. napján – a megalapozott gyanú közlésekor védő jelenléte nélkül hallgatta ki és helyettes védő biztosításáról sem intézkedett, holott esetében a védelem több okból is kötelező volt. Mindezek miatt a védelmi álláspont szerint a nyomozás során rögzített terhelti vallomások nem használhatók fel, az ítéleti tényállást csak a tárgyaláson tett vallomásaira és észrevételeire lehet jogszerűen alapítani (12. sorszámú másodfokú irat).

[6] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.295/2024/11. számú észrevételében az ügyészségi fellebbezést és indokait fenntartotta, a védelmi perorvoslatokat pedig nem találta alaposnak. Előjáróban arra kívánt utalni, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor tanú2 tanú nyomozás során felvett vallomásait kirekesztette a bizonyítékok köréből, a nyomozás kezdeti szakaszában ugyanis csak olyan adatok álltak rendelkezésre, miszerint a terhelt és a tanú élettársi kapcsolata a cselekmény és az első kihallgatás idején már nem állt fenn. Ezen felül a tanú vallomásának rögzítésekor a nyomozó hatóság a törvény által előírt terjedelemben figyelmeztette a tanút eljárási jogaira, így esetleges mentességi jogával kapcsolatosan is, aki egyébként folytatólagos kihallgatása során fenn is tartotta korábbi vallomását, következésképp az aggálymentesen felhasználható. Megjegyezte, hogy mindez az elsőfokon megállapított tényállás megalapozottságára érdemi kihatással nem bír, gyakorlatilag a kérdéses vallomás szintén a tényállás helyes voltát támasztja alá. Az irányadó megalapozott tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen volt következtetést a vádlott bűnösségére, és álláspontja szerint a cselekmény minősítése is törvényes. Mindenben osztotta az ügyészségi fellebbezés indokait, ezért a feltárt bűnösségi körülmények kisebb korrekciója mellett az elsőfokú ítéletben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás lényeges súlyosítására tett indítványt.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[8] A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakkal egyezően a büntetés súlyosítását, egyéb részekben a támadott határozat helybehagyását indítványozta.

[9] A nyilvános ülésen jelen volt tanú1 sértett észrevételében azt hangsúlyozta, hogy megbocsátott a vádlottnak és nem haragszik rá.

[10] A védő a nyilvános ülésen perorvoslatát és indokait fenntartotta, indítványozva a vádlott felmentését, másodsorban az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését,

harmadlagosan a cselekménynek közveszélyokozás vagy rongálás büntettként való értékelését enyhébb joghátrány alkalmazásával, végül a bekövetkezett időmúlásra utalva enyhébb büntetés kiszabását is szükségesnek tartotta.

[11] Terhelt1 vádlott az utolsó szó jogán védőjéhez csatlakozva, alapvetően a felmentését kérte.

[12] A fellebbezések nem alaposak.

[13] A másodfokú bíróság – a vádlotti és védelmi fellebbezések okára és irányára figyelemmel – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is.

[14] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[15] Amint arra az ítéltábla a törvényhely felhívásával már utalt, a másodfokú revízió az elsőfokú pervitelre szorítkozhat, értelemszerűen így a nyomozásra nem terjed ki. Ugyanakkor amennyiben a nyomozás során biztosított bizonyítékok törvényessége megkérdőjeleződik, az már gátját képezheti egy adott bizonyíték felhasználásának [Be. 167. § (5) bekezdés]. Jelen ügyben azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint a nyomozás eredményeként rendelkezésre álló bizonyítási eszközökkel kapcsolatban nem rögzíthető olyan súlyos eljárási szabálysértés, mely a bíróság által felhasznált bizonyítékokat vagy a tényállást érintené.

[16] Az eljárásjog revíziója során kell kiemelni, hogy a vádlott a másodfokú eljárásban előterjesztett észrevételeiben kifogásolta őrizetbe vételének körülményeit, külön sérelmezve, hogy a személyi iratait és telefonját tartalmazó kistáskáját a tudtán kívül gyermekének adták ki. E mellett aggályosnak tartotta a sértetti vallomások rögzítésének módját, körülményeit is.

[17] A bíróság számára csatolt nyomozási iratok azonban nem tartalmazzak a terhelti személyes tárgyak kiadására vonatkozó adatokat, melynek az eljárás tárgyát képező cselekmény bizonyításával összefüggésben egyébként sincs relevanciája, ilyenre a vádlott sem hivatkozott. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a vádlott a vele szemben fogatosított intézkedéssel kapcsolatban több esetben is kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nem kíván panasszal élni (határozat őrizetbe vétel elrendeléséről, nyomozási irat 263., gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv, nyomozási irat 264. lapszám). tanúl és kiskorú tanú4 sértett vallomástételének körülményeire pedig az elsőfokú bíróság kifejezetten részletes bizonyítást folytatott, a tárgyaláson és a nyomozás során előadottak között található ellentmondásokat észlelve, okának tisztázása végett. Ennek érdekében kihallgatta a vallomások rögzítésében közreműködő nyomozókat is. A törvényszék által ebben a körben kifejtettekkel (ítélet [38]-[47] bekezdés) a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett, tanú8 és tanú9 rendőr tanúk kihallgatását követően egyértelművé vált, hogy mind tanú1, mind kiskorú tanú4 vallomásainak felvétele az irányadó perrendi szabályoknak megfelelően történt meg, akik befolyásmentes vallomást tettek (a kiskorú tanú a gyámja és az érdekeit képviselő segítője jelenlétében), következésképp e bizonyítékok felhasználására is törvényesen került sor.

[18] Nem volt alapos a védő hivatkozása sem, miszerint a védelemhez fűződő terhelti jogokat megsértette a nyomozó hatóság, amikor első alkalommal úgy hallgatta ki a terheltet, hogy azon nem volt jelen a védő. E mulasztás a védelmi álláspont szerint olyan súlyos eljárási szabálysértésnek tekinthető, melynek következtében a terhelt további kihallgatásain rögzítettek sem vehetők figyelembe bizonyítékként.

[19] Kétségtelen, hogy a nyomozó hatóság 2023. július 5. napján védője távollétében hallgatta ki a már őrizetben lévő vádlottat, ekkor közölve vele a nyomozás kezdeti állása szerinti közveszély okozása büntetének megalapozott gyanúját. Terhelt1 ellen indított büntetőeljárásban a védő részvétele több okból, nevezetesen a Be. 44. § a) és b) pontjai alapján – a terhére rótt bűncselekmény büntetési tétele és a vele szembeni személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés miatt – kötelező volt. Ennek megfelelően a terhelt részére már 2023. július 4-én védő kirendelésére került sor, majd a területi ügyvédi kamara által védőként kijelölt védő ügyvédet a nyomozó hatóság nyomban értesítette is a tervezett kihallgatásról, aki azon nem kívánt részt venni, mert elmondása szerint elutazott (nyomozási irat 247-249. lapszám).

[20] A Be. 42.§ (2) bekezdés a) pontja és 387. § (3) bekezdése a védő értesítését írta elő az említett eljárási cselekményről, melynek a nyomozó hatóság eleget tett. A kihallgatáson a védő tehát jelen lehetett, aki viszont nem kívánt részt venni és helyettest sem állított. Ilyen körülmények mellett a nyomozó hatóság eljárása, a terhelt kihallgatásának megkezdése megfelelt az irányadó törvényi rendelkezéseknek, különös figyelemmel arra, hogy a Be. 385. § (2) bekezdésében írt előírás szerint az őrizetbe vett személyt a fogva tartása kezdetétől számított huszonnégy órán belül ki kell hallgatni. Márpedig a terhelt a kihallgatás idejére már mintegy nyolc órát meghaladó tartamban őrizetben volt. Rámutat az ítéltábla, hogy a védő személyét nem a nyomozó hatóság, hanem a területileg illetékes Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Ügyvédi Kamara informatikai rendszer igénybevitelével jelölte ki [Be. 46. § (1)-(3) bekezdései], védője távolmaradásáról a terhelt is tájékoztatásra került. A Be. 46. § (7) és (8) bekezdése értelmében indokolt esetben a terhelt indítványozhatja más védő

kirendelését, illetőleg a védő a felmentését. Ilyen indítványt azonban Terhelt1 gyanúsított és a kirendelt védő sem terjesztett elő. A törvény a nyomozó hatóságot felhatalmazza ugyan védői jelenlét biztosítására, melyre a Be. 47. § (1) bekezdés a-c) pontjaiban írt konkrét esetekben kerülhet sor. Adott ügyben azonban egyik ok sem merült fel, a területi ügyvédi kamara a nevezett védő kijelöléséről időben gondoskodott, a védővel szemben kizárási ok nem merült fel és a tervezett kihallgatásról is szabályszerűen értesítésre került. Mindezeket összegezve nem tévedett a nyomozó hatóság, amikor a gyanúsított kihallgatást a védő távollétében lefolytatta, annak megjegyzésével, hogy Terhelt1 terhelt ekkor kizárólag személyi körülményeire nyilatkozott, az ügy érdemében nem kívánt vallomást tenni (nyomozási irat 265-266 oldal). Az irányadó törvényi szabályozás szerinti, egyébként érdeminek nem tekinthető kihallgatás ismeretében minden alapot nélkülöz a felhasználhatóságát megkérdőjelező védelmi érvelés, a későbbi folytatólagos gyanúsított kihallgatás (2024. február 8.), szembesítés (2024. március 8.) esetében pedig végképp, hiszen azokra mindig védő jelenlétében került sor (nyomozási irat 267-270., 272-275. lapszám).

[21] Az elsőfokú bíróság perjogi álláspontja azonban – amint azt a másodfokú bíróság területén működő ügyészség kifogástalanul részletezte – tanú2 első két alkalommal tett nyomozási vallomásainak felhasználhatóságával kapcsolatban nem volt helyes. Ez ugyan nem érintette a tényállás megalapozottságát, de az indokolást (ítélet [48]-[56] bekezdés) e részben helyesbítení kell, mert az említett vallomások törvényes bizonyítékot képeznek.

[22] A Be. 176. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a tanút első kihallgatásakor figyelmeztetni kell arra, hogy a tanúvallomást megtagadhatja, ha az azt megalapozó körülmények a kihallgatás vagy a bűncselekmény elkövetésének idején fennálltak. A Be. 171. §-a a terhelt hozzátartozója számára abszolút mentességi jogot biztosít, aki ha úgy dönt, egyáltalán nem köteles vallomást tenni az ügyben, melynek jogszerűségét a hatóságoknak ugyan vizsgálni kell, de amennyiben a megtagadásra indokoltan került sor, a tanúhoz nem intézhetnek még kérdést sem, a kihallgatását mellőzni kell. A Btk. 459. § (1) bekezdés 14. pont d) alpontja hozzátartozóként rögzíti az élettársat is.

[23] tanú2 tanúkenti kihallgatásairól készült jegyzőkönyveket áttekintve az kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság körültekintőbb módon tisztázta e hozzátartozói viszonyból fakadó mentességi jog fennállását, úgy találva, hogy az megilleti a tanút (34. számú tárgyalási jegyzőkönyv 38. oldal). Ezzel szemben a nyomozó hatóság 2023. július 5. napján ebben a körben intézett ugyan kérdést a tanúhoz, hogy a feljelentettel vagy a sértettel áll-e rokoni viszonyban, de megelégedett a tanú azon válaszával, hogy ő a sértett, viszont a kérdés másik részét illetően, a terhelttel esetleg fennálló hozzátartozói viszony körében már nem vizsgálódott tovább (nyomozási irat 181. lapszám 2. bekezdés, 184. oldal 9. bekezdés).

[24] A fellebbviteli főügyészség azonban helytállóan hivatkozott arra, hogy a büntetőeljárásí törvény a tanúvallomás felhasználhatóságának feltételeként a tanúzásí figyelmeztetést, valamint a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvben történő rögzítését írja elő, kizárólag ezek elmaradásához fűz jogkövetkezményt [Be. 177. § (1)-(4) bekezdés].

[25] Márpedig tanú2 esetében a nyomozás során foganatosított kihallgatásáról készült valamennyi jegyzőkönyv tartalmazza a Be. 176. § (1) bekezdés a-d) pontjaiban írt, folytatólagos kihallgatásainál pedig a (2) bekezdés által megkívánt figyelmeztetéseket, együtt a tanú arra adott válaszaival, azokban szerepel a Be. 171. § szerinti, a hozzátartozó számára biztosított abszolút mentességi jogról szóló kioktatás is. Ez egyértelműen kitűnik a továbbiak mellett mind a 2023. július 5. napjának 9 óra 50 percétől kezdődő kihallgatás jegyzőkönyvéből, mind a tanú folytatólagos kihallgatásáról ugyanaznap felvett újabb jegyzőkönyvből is (nyomozási irat 181., 183-184. lapszám). Megjegyzendő, hogy a kérdéses jegyzőkönyveket elkészítő rendőrtiszt elsőfokú bíróság előtt tett tanúvallomása alapján szintén tisztázható volt, hogy a törvény által előírt figyelmeztetés elhangzott, melyet az érintett tanú tudomásul vett (46. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2-15. oldal), továbbá tanú2 e vallomásait folytatólagos kihallgatásai során fenntartotta (nyomozási irat 190. oldal), mely alapján azok a Be. 177. § (3) bekezdésében írt okból kifolyólag is felhasználhatók.

[26] Ennek megfelelően tanú2 valamennyi, így a nyomozás során tett vallomásainak figyelembevételére lehetőség nyílt, és azokat fel is kellett használni, mert nem minősültek a Be. 167. (5) bekezdése szerinti tiltott módon, vagy a tanú büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével megszerzett bizonyítéknak.

[27] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségét teljesítve döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely egyes – az elsőfokú bíróság által egyébként nagyrészt bizonyítottnak talált, büntetőjogilag is lényeges – tudati tények tekintetében azonban hiányos volt, és ahhoz kisebb fokú iratellenesség és helytelen ténybeli következtetés is társult. A részletezett, a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjában írt részbeni megalapozatlanságot a másodfokú eljárásban ki kellett küszöbölni (EBH2019. B.9., BH2019. 220). A megalapozatlanság ugyanis nem teljes, hiszen a bíróság megállapított tényállást és nincs szó teljes felderítetlenségről sem, ezért a védő érveivel szemben ténybeli okból nem kerülhetett sor a sérelmezett ítélet hatályon kívül helyezésére (ennek perjogi oka sem volt). Ezen túl rögzítendő, hogy a tényállás nem fő részeiben, hanem csak a fő részeket összekapcsoló ún. átkötő, valóban jelentős, de a vádlotti oldal felelősségét meg nem kérdőjelező tények tekintetében volt részben megalapozatlan, nem pedig a védő által jelzett okok miatt.

[28] Az ítéltábla a tényállást ezért a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által vizsgált bizonyítékok tartalma alapján a következők szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

[29] Elsőfokú ítélet indokolás [23] bekezdés: A vádlott családtagjainak szokásait jól ismerte, valamint helyismerettel is bírt, ezért tudta, hogy a cselekmény idején is többen tartózkodnak az ingatlanban.

[30] Az ítéltábla mellőzi viszont a tényállás [27] bekezdéséből, hogy a sértettek a cselekmény következtében közvetett módon életveszélyes állapotban voltak.

[31] A másodfokú bíróság a tényállást elsősorban a személyi bizonyítás anyaga, a vádlottat hozzátartozói viszonyukból eredően jól ismerő tanúk, illetve a cselekményt részben közvetlenül észlelő sértett vallomása alapján egészítette ki, illetve helyesbítette, mely bizonyítékokat az elsőfokú bíróság a vádlott tagadó tartalmú vallomásával szemben – helyesen – elfogadott, azonban a megfelelő részletességgel a tényeket mégsem rögzítette pontosan, holott arra volt perjogi lehetőség és nem is mellőzhető a valósághű tényállás, valamint a cselekmény helyes minősítése érdekében. A sértettek életveszélyes állapota, az életveszély közvetlen vagy közvetett formája pedig olyan orvosszakértői ismereteket igénylő szakkérdés, mely tárgyban orvosszakértői vélemény hiányában nem foglalható állás. Megjegyzendő, – miként azt a tényállás tartalmazza ([29] bekezdés) – a cselekmény következtében egyik sértett sem szenvedett el dokumentált sérülést.

[32] A kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a másodfokú eljárásban irányadó volt a Be. 593. § (3) bekezdésének megfelelően.

[33] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat alaposan, több oldalról megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint külön és kölcsönhatásukban együtt is gondosan értékelte. Számba vette a terhelt védekezését, az eseményről információt szerző, döntően családtag tanúk, így különösen a sértettek vallomását, a fontos kérdésekre hitelt érdemlő választ adó szakvéleményeket és a lényeges okirati-tárgyi bizonyítékokat is.

[34] Az a vádlott által sem vitatott, hogy a helyszínen volt. Az szintén megfelelően tisztázást nyert, hogy a vádlotti cselekménynek a cselekményt megelőző időben tanúsított, és családtagjai által is szóvá tett kifogásolható életmódja, gyakori ittas és bódult állapota, ennek következtében családtagjaival való konfliktusa volt az előzménye. A bizonyítási anyag megfelelő értékelésével kétségtelen, hogy a vádlott támadt a család házára, ezt egyértelműen igazolják a valóban teljeskörűen felhasználható terhelő tanúvallomások és objektív adatok: a szemle, a tűzvizsgálat által vitathatatlanul tanúsított tény, miszerint a gyúlékony anyagot tartalmazó palack először a ház falát érte, majd onnan az előkertbe esett, ott okozva tüzet. A vádlott cselekményére nézve a sértett tanúk vallomásai megfelelő részletességgel bizonyítják, hogy a motorbenzinnel töltött flakon kanócat meggyújtva majd azt a ház ablaka felé, a falához dobva az ingatlan felgyújtására tett kísérletet (nyomozási irat I. kötet 169-171., 210-211. oldalak.), melyet rajtuk kívül közvetett módon tanú2 tanú is megerősített (nyomozási irat 181-182.). További fontos bizonyíték a cselekményt közvetlenül észlelő tanú sértett tanúvallomásának azon része, mely szerint a vádlott részéről elhangzott kijelentés félreérthetetlenül a ház és a benne tartózkodók felgyújtására utalt (nyomozási irat 170. oldal).

[35] Külön kiemelendő a vádlott családjába tartozó tanúk korábbi vallomásainak a vádlott javára való megváltoztatására irányuló törekvése, melynek ismeretében a törvényszék mérlegelő tevékenysége kellő körületekintéssel kiterjedt annak lehetséges okára, összevetve azokat az érdektelen rendőr foglalkozású tanúk által elmondottakkal is. A kihallgatásban közreműködő tanú8, tanú10, illetőleg a helyszínre rendőrfőként kikerülő tanú11, tanú12 mint alapvetően érdektelen tanúk vallomását az általuk tapasztaltakra a családtagokhoz fűződő semleges viszony valóban nem befolyásolhatta.

[36] A vallomások, az igazságügyi vegyész és tűzvizsgálati szakértők megállapításai együtt az okirati, az adathordozón tárolt felvétellel és más tárgyi bizonyítékokkal valóban megerősítették azon elsőfokú bírósági álláspontot, hogy a vádlott hajtotta végre a cselekményt, fenyegetéssel, a tűz előidézését lehetővé tevő módon és közvetlenül az éghető folyadék ingatlanra dobásával, meggyújtásában fejtett ki elkövetési magatartást.

[37] A tényállást sérelmező védelmi fellebbezésekre az ítéltábla kiemeli, hogy a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, mely szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított és védett a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság úgynevezett „ténybírói” jellegét. Ezen elvek a felülbírált ügyben maradéktalanul érvényesültek. A védelmi jogorvoslatok részben a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadták – a másodfokú eljárásban történt helyesbítés után már – megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett.

[38] Az elsőfokú bíróság – büntethetőségi akadály hiányában – törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

[39] Elsődlegesen rögzítendő, hogy az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az új törvény enyhébb elbírálást nem eredményez, ezért a törvényi főszabály érvényesül [Btk. 2. § (1), (2) bekezdés].

[40] A vádlott cselekménye az elsőfokú ítéletben foglaltakkal egyezően valóban egyrészt a különös kegyetlenséggel és több ember sérelmére elkövetett emberölés büntetnének kísérletét valósította meg a tűz károsító hatásainak a sértetti ingatlanban tartózkodók ellen fordításával.

[41] Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat – a bíróságokra kötelező iránymutatása szerint – a vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a feltárható alanyi és tárgyi tényezőkből lehet következtetést vonni. Az elsőfokú bíróság által megfelelően értékelt belső és külső tények alapján rögzíthető Terheltl vádlott eshetőleges ölési szándéka, mert az emberölés törvényi tényállás keretei közé illeszkedő magatartást tanúsított, az elkövetés adott pillanatában ő idézte elő a tüzet, elhatározva, hogy felgyújtja a házat, egyben belenyugodva, hogy a házban tartózkodó több személy életét vesztheti. Habár a cselekmény következtében az ingatlanban számottevő kár nem keletkezett, és személyi sérülés sem történt, a vádlott cselekvősege a törvényi tényállás keretei közé tartozik. Az indokolás viszont annyiban kiegészítést igényel, hogy a vádlott önhibából eredő és ezért a Btk. 18. § értelmében a büntetőjogi felelősség alól nem mentesítő szokványos ittas állapota miatt az alanyi oldal nem volt teljes, ezért a III. számú Büntető Elvi Döntés és a jelenleg is irányadó, a Kúria 2/2023. (VII.5.) BK véleménye által fenntartott BK 57. vélemény szerint az alanyi oldalt is a tárgyi tényezők tükrében kell megítélni.

[42] Megfelel a törvénynek a Btk. 160. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott, különös kegyetlenséggel elkövetés minősítés is. A tűz és káros hatásai által előidézett, jelen esetben reális lehetőségű és több embert érintő halálos következménynél (tűzhalál) a követett bírói gyakorlat évtizedek óta megállapítja e minősítő körülményt, e körben utalva a már idézett jogegységi határozat II.4. pontjában írtakra, valamint a BH2001. 255. számon közzétett, benzin meggyújtásával véghez vitt ölési cselekményt leíró eseti döntésre is.

[43] Az emberölés ezen túl a Btk. 160. § (2) bekezdés f) pontja alapján a több ember sérelmére elkövetés törvényi egységét valósította meg, figyelemmel arra, hogy a házban több személy tartózkodott, és erről a vádlottnak tudnia kellett, az viszont nem bizonyítható, hogy tizennegyedik életévét be nem töltött személy jelenlétének lehetőségét is átfogta volna tudata, erre a vád sem hivatkozott (EBH2002. 731. III).

[44] Az emberölési kísérlet közveszélyt nem idézett elő, és anyagi kár hiányában rongálás sem valósult meg, miként azt helyesen állapította meg a törvényszék.

[45] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó szempontokat alapvetően feltárta, melyet csupán annyiban indokolt helyesbíteni a tényállás körében tett korrekció miatt, hogy a miután a sértettek nem voltak közvetett életveszélyes állapotban, azt értelemszerűen enyhítő körülményként sem lehet értékelni. Ettől függetlenül a törvényszék a bűnösségi körülményeknek megfelelő nyomatékot tulajdonítva a vádlottal szemben a büntetés kiszabási céloknak és a büntetés kiszabási elveknek megfelelő, tetтарыны, аз egyéniesítést és a belső arányosságot is kifejező szabadságvesztés büntetést és közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabott ki. Kétségtelen, hogy a törvényszék az enyhítő szakaszt is alkalmazva a büntetési tétel középértékétől jelentősen eltért az alsó határt is átlépve, mindezt viszont alappal tette, a vádlott terhére nem róható időmúlásra, valamint különösen a kísérlet távoli voltára, hiszen egyetlen sértett sem sérült meg, mely érdemben csökkenti a cselekmény társadalomra veszélyességét. A vádlott viszonya időközben rendeződött

családjával és a sértettekkel, hozzátartozói ennek mind az elsőfokú eljárásban, mind az ítéltábla előtt hangot is adtak, tanúl sértett megbocsátott a vádlottnak. Ezen okok miatt a másodfokú bíróság a büntetés lényeges súlyosítására nem látott alapot, ezért az ügyészégi fellebbezés nem lehetett eredményes.

[46] Ugyanígy alaptalan volt a védelmi jogorvoslatoknak az enyhítésre irányuló része is, mert a több okból súlyosabban minősülő élet elleni cselekményt hozzátartozója sérelmére bódult állapotban elkövető vádlottal szemben a büntetés enyhítésének nem álltak fenn a feltételei, az ellentétes lenne az egyéni és az általános megelőzéssel is.

[47] Az ítélet egyéb, alapvetően az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben hozott, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsátásból kizárásra az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnjelre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései megfelelnek a törvénynek.

[48] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta, a 604. § (3) bekezdés c) pontjának megfelelően rögzítve a vádlott időközben megváltozott fogva tartásának helyét mint a személyi adatainak részét képező tényleges tartózkodási helyet.

[49] A további előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítását érintő rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

[50] A másodfokú bíróság döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest, ezért határozata ellen a Be. 615 § (1), (2) bekezdésre figyelemmel másodfellebbezésnek nincs helye.

Debrecen, 2025. szeptember 2.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó József s.k. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 5.B.30/2024/49. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.164/2025/18. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. szeptember 2.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke